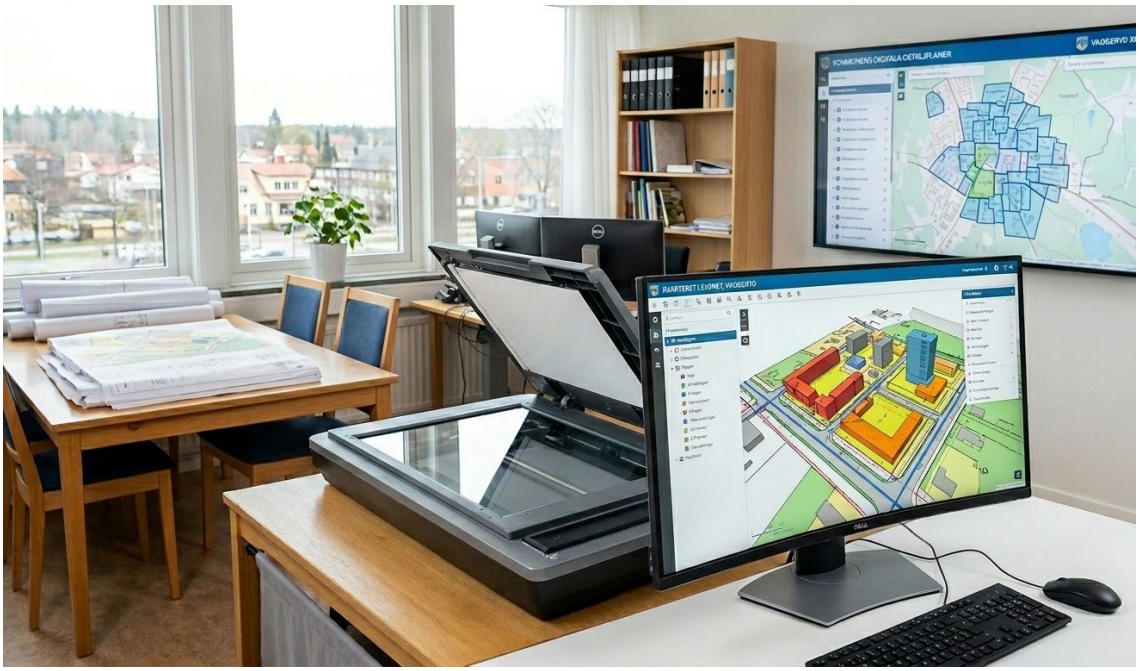
VAGGERYDS KOMMUN

Projektblad

Digitalisering av gällande detaljplaner

Vaggeryds kommun, Jönköpings län

Ansvarig person:	Samhällsbyggnadschef
Ansvarig förvaltning:	Kommunledningskontoret
Datum:	November 2026
Dnr:	KS 2026/078
Antagen av:	

Innehåll

1 Projektansökan: Digitalisering av detaljplaner ... 3
1.1 Effektmål ... 4
1.2 Projektmål ... 4
1.3 Beräknad tid för projektets genomförande ... 5
1.4 Beroenden av eller för andra projekt/leveranser ... 5
1.5 Budget och finansiering ... 5
2 Omfattning och avgränsning ... 5
2.1 Omfattning ... 5
2.2 Avgränsning ... 6
3 Resurser ... 7
3.1 Beställare, Mottagare ... 7
3.2 Berörda förvaltningar efter projektets avslut ... 7
3.3 Projektgrupp ... 7
3.4 Projektledare ... 7
3.5 Referensgrupp ... 8
4 Nyttan av digitalisering ... 8
5 Godkännande av projektdirektiv ... 8
5.1 Intern förankring av projektdirektiv ... 8
5.2 Politisk förankring och beslut ... 8
5.3 Fastställd tidsplan ... 8

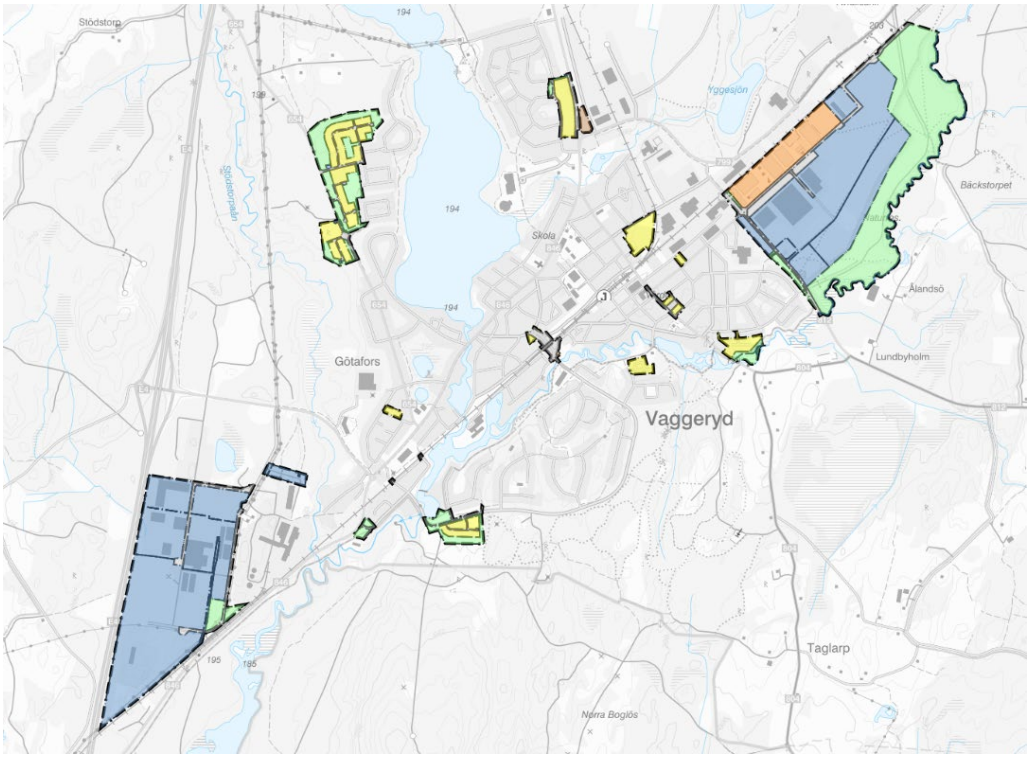
1 Projektansökan: Digitalisering av detaljplaner

Vaggeryds kommun inleder ett arbete med att digitalisera gällande detalj- och stadsplaner upprättade före 2022. Syftet är att öka tillgängligheten till planinformation för invånare, näringsliv och kommunens medarbetare. Inom ramen för projektet överförs information från fysiska planer till digitala format. Samtidigt införs digitala planbestämmelser i enlighet med Boverkets föreskrifter och plankatalog.

Arbetet säkerställer att planbestämmelser struktureras, kodas och presenteras enligt gällande standarder, samt att tolkningen av befintliga bestämmelser anpassas till digital form i så stor utsträckning som möjligt.
Detta gör det möjligt att tydligt visualisera vilka planbestämmelser som gäller på en specifik plats. En digital planbestämmelsedatabas skapar dessutom förutsättningar för e-tjänster som förenklar bygglovsprocessen och stödjer strategiska analyser av den fysiska miljön.

Arbetet med digitaliseringen kommer kräva resurser i form av tid från olika förvaltningar på kommunen och eventuellt externa tjänster. Detta projektblad beskriver tidsåtgången för olika personer inom projektet. Tjänstepersoner från olika förvaltningar tillsätts för att genomföra projektet. Projektbladet avser att ge en vägledning i beslutet av att starta upp digitaliseringsarbetet.

Vaggeryds kommun har cirka 250 gällande detaljplaner, varav ett 30-tal av de nyare redan är digitaliserade. Kartan nedan visar ett exempel på digitaliseringsläget i Vaggeryds tätort, men digitaliseringsarbete har även utförts i övriga delar av kommunen.

Lantmäteriets nationella geodataplattform över digitaliserade detaljplaner i Vaggeryds tätort (juni 2026).

När projektet är färdigt ska alla planlagda områden kunna avläsas med en mosaik av färger och information direkt från detaljplanerna. Tolkningar till moderna bestämmelser kommer underlätta att förstå hur kommunen är planerade och vilka möjligheter som finns på olika platser i kommunen.

Det finns flera olika ambitionsnivåer för hur digitaliseringen av detaljplaner kan genomföras. En lägre ambitionsnivå kan vara att digitalisera planen genom att enbart föra in plangränser och planbestämmelser utifrån en visuell bedömning av plankartan, utan inmätning av gränser eller tolkning av äldre bestämmelser. En sådan metod är snabbare och kräver mindre resurser, men resultatet blir mindre tillförlitligt. Vid framtida handläggning och prövning kommer planerna sannolikt att behöva analyseras och tolkas från fall till fall.

En högre ambitionsnivå är att tolka om alla bestämmelser på plankartan och mäta in samtliga fastighetsgränser. Detta ger ett mycket tillförlitligt underlag och minskar behovet av framtida tolkningar. Metoden är dock betydligt mer tidskrävande och kostsam.

Den ambitionsnivå som föreslås i detta projekt syftar till att skapa en balans mellan kvalitet och kostnad. Målet är att uppnå en digitalisering som är tillräckligt noggrann för långsiktig användning samtidigt som arbetet kan genomföras inom kommunens befintliga resurser. Metoden som föreslås är att tolka äldre planbestämmelser till Boverkets plankatalog. Vid inmätning av gränser föreslås Morametoden där ett urval av gränspunkter/stormpunkter för att kontrollera om det ursprungliga kartunderlaget håller bra kvalitet eller om gränserna behöver räknas om genom koordinattransformation.

Projektet i relation till detaljplanuppdrag
På Vaggeryds kommun arbetar tre planhandläggare med detaljplanering. Enheten hanterar totalt cirka 20 pågående detaljplaneuppdrag, vilket innebär att varje handläggare i genomsnitt arbetar med fem detaljplaner parallellt.

Projektet med att digitalisera äldre detaljplaner kräver resurser från den ordinarie verksamheten och bedöms motsvara cirka 50 procent av en heltidstjänst. Genom att fördela arbetet mellan två planhandläggare bedöms påverkan på den övergripande prioriteringsordningen kunna hållas på en begränsad nivå. Med nuvarande bemanning inom plangruppen innebär satsningen dock en viss minskning av kapaciteten för det ordinarie planarbetet. Detta kan medföra att färre detaljplaneärenden kan hanteras parallellt eller att genomförandetiderna för pågående uppdrag förlängs, om inte resurser omfördelas eller prioriteringar justeras.

1.1 Effektmål

Effekter av digitaliseringen, fler möjligheter finns utöver följande:

- Samtliga gällande detaljplaner i kommunen är digitaliserade och tillgängliga för tjänstepersoner på kommunen samt medborgare.
- Möjlighet att göra kartanalyser med hjälp av informationen i de digitala detaljplanerna.
- Äldre bestämmelser är tolkade och behöver inte tolkas om vid bygglovsärenden.
- Förenklad process vid skapandet av nybyggnadskartor.

1.2 Projektmål

Med digitaliserade detaljplaner kan Vaggeryds kommun stärka samspelet med företag, föreningar och medborgare. Kommunen ser därför behov av att digitalisera samtliga planer enligt Boverkets planbestämmelsekatalog och att skapa ett eget register för de planbestämmelser som inte kan tolkas in i katalogen.

Pilotprojekt

- Börjar med ett pilotprojekt (del av Hok, ca 14 detaljplaner i tätorten)
- Tidsplan för pilotprojekt cirka 6 månader, januari 2027 – juni 2027.
- Efter avslutat projekt lämnas information om projektets genomförande och resultat till kommunstyrelsens arbetsutskott genom ett informationsärende.

Samtliga detaljplaner i Vaggeryds kommun

- Digitalisera alla ca 250 detaljplaner (se bilaga 1).
- Tid cirka 3 år (med eventuell förlängning), 80 detaljplaner om året, 20 detaljplaner i kvartalet.

1.3 Beräknad tid för projektets genomförande

Förväntad projekttid på cirka 3 år. Kommunen förväntas digitalisera 80 planer om året efter pilotprojektet på 6 månader.

1.4 Beroenden av eller för andra projekt/leveranser

- Mäta in och kontrollera urval av stomnätspunkter och gränspunkter.
- Skanna om alla fysiska äldre detaljplaner.
- Digitalisera detaljplaner en ort i taget och i ordning nyast till äldst.

1.5 Budget och finansiering

- En halvtidstjänst som delas på två planarkitekter 25 % per handläggare, cirka 10 h i veckan. De två planarkitekter ska vara bollplank till varandra och behöver därför avsätta samma dag för digitalisering.
- Bygglovshandläggare, och stadsarkitekt behöver erlägga tid inför och under möten eftersom de tillhör projektgrupp, ca 3h i veckan.
- Mätningsingenjör ska avsätta cirka 1000 h under projekttiden på 3 år för att kontrollera gränser, cirka 7 h i veckan. Det kan finnas behov för extern konsult, om det inte går att avsätta tid internt. Internt och externt arbete ska debiteras till samhälllsbyggnadsenheten och fakturerings ID ska beslutas politiskt.

Med undantag till mätningsingenjör ska resterande delar av referensgrupp ställa upp med tid inom förvaltningens egen budget, vi föreslår ingen tillsatt budget för detta projekt. Då projektet bedöms gynna berörda förvaltningar så ska inte arbetet begränsas av att ekonomiskt projektstöd tar slut, utan detta arbete ska utgöras parallellt med ordinarie uppgifter.

2 Omfattning och avgränsning

2.1 Omfattning

Ambitionen är att skapa ett digitalt grundmaterial som kan fungera både som ett långsiktigt arkiv och som en grund för framtida digitala processer, exempelvis e-tjänster, digital planhantering, automatiserad bygglovsprövning och översiktlig planering. För att säkerställa hög kvalité och användbarhet behöver digitaliseringsarbetet genomföras noggrant och metodiskt.

För inmätning av gränser ska Morametoden tillämpas, vilket innebär att kontrollera stomnäts- och gränspunkter. Vid behov kan fastighetsgränser justeras genom koordinattransformation för att uppnå bättre lägesnoggrannhet. Digitaliseringen ska i första hand utgå från de faktiska gällande fastighetsgränserna enligt fastighetsregistret och registerkartan, snarare än från analoga plankartor, vilka kan innehålla geometriska förskjutningar och andra osäkerheter till följd av äldre framställningsmetoder.

Även om den digitala tolkningen är en sekundär produkt (där den analoga originalplanen formellt förblir den juridiskt gällande handlingen), ska det digitaliserade materialet hålla en så hög grafisk tydlighet att det i praktiken kan användas med samma precision som originalet.

Alla planbestämmelser ska tolkas och kodas enligt Boverkets gällande plankatalog. I de fall en äldre bestämmelse saknar direkt motsvarighet i dagens plankatalog, eller har en juridisk innebörd som inte går att översätta utan att ändra planens syfte, ska bestämmelsen flaggas och kategoriseras som Äldre bestämmelse. Planbestämmelser som bedöms omöjliga att tolka på ett rättssäkert sätt ska lyftas till en projektgrupp för strategiskt beslut och skrivas in i en avvikelselista.

För att säkerställa kontinuitet och förhindra personberoende tolkningar föreslås tolkningslogg föras till alla detaljplaner. Loggen ska dokumentera resonemang bakom svåra tolkningar, gränsdragningar och hur specifika äldre begrepp har hanterats. Detta säkrar spårbarheten om en tolkning skulle behöva omprövas i framtiden. Loggarna ska innehålla metadata över vem som digitaliserat detaljplanen, när gränserna mätts in och vilka osäkerheter som finns.

Eftersom äldre planbestämmelser ofta är återkommande, ska det parallellt med digitaliseringsarbetet byggas upp en central, sökbar lista. När en komplex eller äldre bestämmelse har tolkats och godkänts en gång, dokumenteras tolkningen i listan. Vid framtida möten med samma eller liknande formuleringar ska handläggaren utgå från denna lista för att säkerställa att samma logik tillämpas genomgående.

Äldre Bestämmelse	**Ursprungligt årtal/epok**	**Digital tolkning (Boverkets kod)**	**Resonemang / Motivering**	**Datum & Godkänt av**
Exempel: Romerska siffra V	*1960-tal*	*Motsvarar ca 12,5 meter höjd (eller äldre bestämmelse)*	*Tolkat som att högsta totalhöjd max får uppgå till 12,5 meter.*	*2026-03-12 / projektgruppen*

Syftet med digitaliseringsarbetet är strikt att överföra gällande analoga handlingar till ett digitalt format, inte att korrigera befintliga felaktigheter. Om det under arbetets gång upptäcks direkta fel, exempel att allmän platsmark (gata, park etcetera) i praktiken har tagits i anspråk för bostadsändamål, eller att fastighetsgränser och planbestämmelser står i direkt konflikt ska detta inte lösas inom ramen för detta projekt. I stället ska alla identifierade felaktigheter och konflikter systematiskt dokumenteras i en separat avvikelselista. Avvikelselistan skapas i tabellformat där respektive detaljplan och dess fel redovisas.

Avvikelselistan ska löpande informeras till samhällsbyggnadschef som information. Samhällsbyggnadschef kan föreslå politiken att initiera nya planuppdrag för att korrigera felen genom ny detaljplan.
Digitaliseringen ska skickas till Nationella Geodataplattformen (NGP), läggas in i kommunens digitala planmosaik för tolkade planer samt sparas som DWG-format i kommunens mappsystem, detta för att kunna lämna ut planer på begäran.

2.2 Avgränsning

Befintliga analoga plankartor ska systematiskt skannas om, kommunen saknar en storskanner. Plankartorna behöver därför skickas till privat aktör, detta kommer generera en kostnad för kommunen. Skanningen ska ske med modern utrustning i hög upplösning samt i färg, för att garantera att även små detaljer, färgmarkeringar och äldre handskriven text blir fullt läsbara i de digitala systemen. I samband med att kartorna tas fram för skanning ska den fysiska statusen och förvaringen ses över. Gamla, slitna eller skadade hängskenor ska kasseras för att förhindra att kartorna tar skada vid framtida hantering. Nya, godkända hängen kartfickor ska köpas in och monteras på plankartorna innan de återplaceras i kartskåpen.

Vid upptäckta avvikelser ska digitaliseringen slutföras enligt den gällande juridiska plankartan, även om den strider mot dagens användning. Projektet har inget mandat att ändra, upphäva eller korrigera gällande detaljplaner.

Projektet omfattar endast detaljplaner som har vunnit laga kraft. Även byggnadsplaner och stadsplaner ingår i projektets omfattning. Digitalisering av områdesbestämmelser kan bli aktuellt och ställningstagande till detta ska göras under projektets gång.

Översiktsplaner (ÖP) samt fastighetsplaner/tomtindelningar exkluderas från detta projekt.

Digitaliseringen sker i 2D.

3 Resurser

3.1 Beställare, Mottagare

Samhällsbyggnadschef föreslås som formell beställare för projektet. Detta säkrar att projektgruppen har en tydlig mottagare för frågor, samt garanterar en snabb och tydlig återkoppling under projektet.

Beställarens roll blir särskilt viktig i följande avseenden:

- Att fatta beslut när projektgruppen behöver stöd komplexa tolkningar där praxis saknas eller där Boverkets plankatalog inte ger ett självklart svar.

- Att ta emot den löpande avvikelselistan och agera brygga till politiken för att lyfta frågor om behov av nya planuppdrag eller planändringar.

3.2 Berörda förvaltningar efter projektets avslut

- Planarkitekt har det huvudsakliga ansvaret för själva digitaliseringen av de äldre detaljplanerna och leveransen till Nationella Geodataplattformen. Planarkitekt ansvarar också för att den färdiga DWG-filen sparas och struktureras korrekt i kommunens interna mappsystem enligt gällande lagringsstruktur.

- Mätningsingenjör ansvarar för den geometriska kvalitetssäkringen. Ansvarar för att ajourföra, kontrollera och uppdatera fastighetsregistret samt gällande gränser.

- GIS-samordnaren ansvarar för systemmiljön och tillgängligheten för att digitaliseringen ska vara möjlig. GIS- samordnaren ansvarar också för att de programvaror och verktyg som krävs för digitaliseringen fungerar och är uppdaterade. Ansvarar för att det sammanställda GIS-lagret för kommunens planmosaik (de gällande detaljplanegeometrierna) fungerar att publicera till.

- Bygglovshandläggare ansvarar för att använda digitaliseringen för att förbättra ansökningsprocesser för bygglov i kommunen.

- Digitaliseringstrateg ansvarar för att möjliggöra för analyser baserat på de tolkade detaljplanerna.

3.3 Projektgrupp

I projektgruppen finns personer som har mandat från projektbeställaren att fatta beslut om projektets inriktning och de resurser som står till projektets förfogande. Projektledaren rapporterar till projektgruppen om projektets status. Det tillhör projektgruppens ansvar att ge projektledaren det stöd som krävs för att projektet ska kunna genomföras.

- Planarkitekter tolkar äldre bestämmelser och ritar in i GIS.

- Bygglovshandläggare tolkar äldre bestämmelser till dagens bestämmelser

- Stadsarkitekt är stödfunktion i att tolkat bestämmelserna och kan stödja i att fatta beslut vid tolkningar.

Projektgruppen träffas 1 gång i veckan ca 1-2h för att diskutera bestämmelser. Vid komplexa planer kan fler möten bokas.

3.4 Projektledare

Planarkitekt: Tolkar och digitaliserar planer, sparar DWG internt och levererar till Nationella geodataplattformen (NGP), bokar möten med projektgruppen och referensgrupp vid behov.

3.5 Referensgrupp

- Beställare: Samhällsbyggnadschef (fattar strategiska beslut, hanterar avvikelselistan mot politiken).
- Mätningsingenjör: Kvalitetssäkrar gränser, mäter in stomnäts-/gränspunkter och informerar om markanvändning i praktiken.
- GIS-samordnare: Ansvarar för programvara, teknisk miljö och att lagret för planmosaik är tillgängligt.
- Teknisk chef: Svarar på frågor om ledningar, dagvattenytor och markförvaltning.
- Strategisk digitaliserare: Tar vid efter digitaliseringen för att implementera data i kommunens e-tjänster och system.
- Mark och exploateringsingenjör: Svarar på frågor om fastighetsjuridik, servitut, rättigheter och avtal.

Hela eller delar av referensgruppen träffas ungefär 1 gång i månaden ca 1-2h. Stående möten (efter behov).

4 Nyttan av digitalisering

Efter digitaliseringen finns det möjligheter för ett fortsatt arbete att tillgängliggöra detaljplanerna på ett sätt så att intressenter kan använda materialet enligt nedan:

- En e-tjänst där medborgare själva kan söka på en karta för att direkt se vad som är tillåtet att bygga inom ett visst område (till exempel högsta byggnadshöjd, byggrätt eller prickmark).
- Företag och exploatörer kan enkelt utföra egna analyser av mark- och byggrätter direkt i webbkartan inför eventuella köp eller projekt.
- En automatiserad eller delvis automatiserad granskning av bygglovsansökningar. Systemet kan automatiskt kontrollera om en digital bygglovsansökan krockar med planbestämmelserna i den digitala planmosaiken, vilket kapar handläggningstiderna avsevärt.
- Förbättrad arbetsprocess för plan- och bygglovshandläggare/även andra förvaltningar ex tekniska kontoret.

5 Godkännande av projektdirektiv

5.1 Intern förankring av projektdirektiv

Innan projektet startar ska direktivet stämmas av och kvalitetssäkras i följande steg:
Avstämning sker först med samhällsbyggnadschef, följt av projektets tänkta projektgrupp och referensgrupp.

5.2 Politisk förankring och beslut

Politiken ges först information där syfte, nytta och metod presenteras. Därefter får kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) fatta formellt beslutet att ge förvaltningen i uppdrag att inleda digitaliseringsarbetet.

5.3 Fastställd tidsplan

Intern granskning av handlingar i augusti
Möte med beställare (Samhällsbyggnadschef) samt projektgrupp och referensgrupp i augusti
Information till politiken på kommunstyrelsens arbetsutskott i augusti
Förankring i ekonomin hos kommunala förvaltningar i oktober
Politiskt beslut på kommunstyrelsens arbetsutskott i november

Projektblad av:
Pouya Khezri, Planarkitekt
Vilma Sandberg, Planarkitekt
Tilda Vesterlund Kocsis, Planarkitekt

Bilaga 1

Bilagan är framtagen utifrån tillgängligt material i kommunens planmosaik (Geosecma, 2026), avvikelser kan förekomma och behöver följas upp löpande under projektets gång.

Plantyper	Kommunen	Vaggeryd	Skillingaryd	Hok	Klevshult	Bondstorp	Byarum	Övriga
Detaljplaner	**115**	**53**	**40**	**8**	**6**	**3**		**5**
Varav digitaliserade	**32**	**18**	**8**	**3**	**1**			**2**
Stadsplaner	**101**	**40**	**61**					
Ändringar av detaljplaner/stadsplaner	**18**	**12**	**5**					**1**
Byggnadsplaner	**18**	**1**		**6**	**4**	**2**	**1**	**4**
Områdesbestämmelser	**5**	**1**						**4**
Totalt antal objekt i planmosaiken	**257**	**107**	**106**	**14**	**10**	**5**	**1**	**14**